

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۷/۴/۲۴

شماره چاپ ۱۰۰۷

شماره ثبت ۴۲۸

یک فوریتی

طرح راه اندازی و استفاده از پیام رسان های مالی و انعقاد پیمان های
پولی دو و چند جانبه در تجارت خارجی

کمیسیون های ارجاعی

اصلی: اقتصادی

فرعی: آموزش، تحقیقات و فناوری - امنیت ملی و
سیاست خارجی - برنامه و بودجه و محاسبات -
صنایع و معادن

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای 51 نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

اعمال تحریم‌ها توسط آمریکا و افزایش هزینه‌های استفاده از نظام پرداخت بین‌المللی که تحت اختیار و نظارت آمریکا و سایر کشورهای غربی است، موجب خروج مبادلات تجاری بین‌المللی ایران از قالب‌های رسمی بانکی شده است و سبب شده که این مبادلات با روشهایی از قبیل صرافی‌ها یا شبکه‌های پیچیده ارزی سایر کشورها انجام شود. غیررسمی شدن مبادلات بین‌المللی، امکان استفاده از روشهای پرداختی رایج و کم‌هزینه‌ای مانند گشایش اعتبار اسنادی (LC) که از روشهای رسمی بانکی انجام می‌شود را ناممکن ساخته است. بنابراین نتیجه این پیچیدگی‌ها افزایش هزینه‌ها و دشواری تجارت بین‌المللی برای بازرگانان ایرانی است.

در شرایط فعلی کشور که بانکهای بزرگ جهان حاضر به نقل و انتقال منابع مالی حاصل از فروش نفت ایران نیستند و عمدتاً از جریمه‌ها و تحریم‌های آمریکا واهمه دارند، هیچ نشانه‌ای از بهبود روابط بانکی ایران با خارج از کشور دیده نمی‌شود و تا هنگامی که ایران نیازمند نظام مالی آمریکا و اروپا باقی بماند، نه تنها فشارها باقی خواهند ماند بلکه افزایش نیز خواهند

یافت. این در حالی است که تاکنون ایران طرحی عملیاتی و جدی در راستای بی‌اثر کردن تحریم‌های مالی آمریکا تدارک ندیده است.

نگاه دقیق به ساختار و شیوه اعمال تحریم‌ها نشان می‌دهد که به‌طور کلی دو عنصر کلیدی، عامل اصلی فشارها بر اقتصاد ایران بوده و در تحریم‌های جدید نیز بر آن دو تأکید شده است. این دو عنصر عبارتند از:

الف - تسویه معاملات با استفاده از دلار

ب - پیام‌رسانی مالی از طریق سوئیفت.

برای حل دو مشکل فوق دو راهکار پیمان‌های پولی دو و چندجانبه و سامانه (سیستم) پیام‌رسان موازی سوئیفت وجود دارد. پیمان پولی دوجانبه یک کانال امن بانکی برای انجام مبادلات تجاری بین‌المللی است که در آن به‌جای استفاده از دلار یا سایر ارزهای واسط در پرداختها و دریافتها، از ارزهای ملی دو کشور استفاده می‌شود. لذا با این روش امکان ایجاد محدودیت در مسیر نقل و انتقالات بانکی ایران از بین می‌رود و خطرپذیری (ریسک) و هزینه‌های تجارت نیز کاهش می‌یابد.

علاوه بر این لازم است فرآیند پیام‌رسانی مبادلات خارجی ایران نیز از وابستگی صرف به سامانه (سیستم) پیام‌رسانی مالی بین‌المللی سوئیفت خارج شود تا علاوه بر از بین رفتن امکان نظارت آمریکا، شرایط برای کاهش هزینه‌ها و افزایش سرعت مبادلات خارجی ایران فراهم شود.

از طرفی در حال حاضر با ظهور فناوری‌های جدید مالی این امکان وجود دارد که بانک مرکزی ایران ارز دیجیتال ملی مخصوص خود را منتشر نماید تا

به این ترتیب ابزارهای پرداختی کشور متنوع و مبادلات تسهیل گردد و به دنبال آن وابستگی به نظامهای مالی کنونی کاهش یابد.

لذا طرح ذیل با قید یک فوریت تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود:

حاجی دلیگانی - نقوی حسینی - ملکی - اکبریان - نگهبان سلامی - ناناوکناری -
محمدی (قزوین) - برزگر - فلاحت پیشه - زهرا سعیدی - سمیه محمودی -
نادری - ابطحی - قاضی پور - محبوب - سیداحسن علوی - رستمیان -
وقفچی - شکری - یوسف نژاد - کوهکن - آزادی خواه - محمد عزیز -
پژمانفر - ابوترابی - زارعی - داودی - مقصدی - هزارجریبی -
علیرضا ابراهیمی - شیویاری - خداری - فریدون احمدی - اکبری (بجنورد) -
لطفی - اصغر سلیمی - حسینی کیا - منصور مرادی - گیلانی - علیرضا سلیمی -
حسنوند - سامری - نیکفر - پاپی زاده - نوری - نورقلی پور - جلیل رحیمی -
کوسه غراوی - محمد ابراهیم رضایی - ملکشاهی راد - صادقی

عنوان طرح:

راه اندازی و استفاده از پیام رسانی های مالی و انعقاد پیمان های پولی

دو و چند جانبه در تجارت خارجی

ماده 1- تعاریف:

پیمان پولی: استفاده همزمان از دو پول ملی در بین کشورهای مبدأ و مقصد در تجارت و روابط اقتصادی به منظور انجام دریافتها و پرداختها و در فرآیند سرمایه گذاری و تأمین مالی دوجانبه می باشد، به گونه ای که نیازی به ارزهای واسطی از قبیل دلار و یورو و غیره در دریافتها و پرداختها نباشد. استفاده از ارزهای واسط و یا فلزات گران بها و یا سایر کالاها و انرژی صرفاً

برای حسابداری بلامانع است. استفاده از این روش در قراردادهای چندجانبه بلامانع است. استفاده از تراز کشورهای طرف مقابل و خارج از نظام بانکی رسمی ایران به منزله پیمان پولی تقلی نمی‌گردد.

ماده 2- به منظور کاهش هزینه‌ها و خطرپذیری (ریسک)های مبادلاتی، بی‌اثر شدن تحریم‌ها، تهدیدات و سوءاستفاده‌های اطلاعاتی، بانک مرکزی موظف است در مبادلات مالی و بانکی داخلی و بین‌المللی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های کشور، حداکثر ظرف مدت سه‌ماه از تصویب این قانون اقدامات ذیل را انجام دهد:

الف - راه‌اندازی و استفاده از پیام‌رسان‌های مالی اختصاصی در همکاری دوجانبه و چندجانبه با سایر کشورها یا اتحادیه‌ها با بهره‌گیری از آخرین فناوری‌های روز دنیا با به‌کارگیری معماری توزیع شده مانند فناوری زنجیره بلوکی و سایر فناوری‌های مرتبط؛

ب - استفاده از ظرفیت‌های سامانه‌های بومی از قبیل سپام در تبادلات داخلی و بین‌المللی و ایجاد دسترسی برای بانکها و مؤسسات مالی خارجی طرف قرارداد با بانکهای ایرانی که متقاضی استفاده از پیام‌رسان‌های مالی کشور ایران هستند؛

پ - انعقاد قرارداد همکاری با کشورها، مجامع، اتحادیه‌ها، بانکها و مؤسسات ملی منطقه‌ای و بین‌المللی که در زمینه ایجاد پیام‌رسان‌های مالی موازی سوئیفت اقدام کرده‌اند.

ماده 3- بانک مرکزی موظف است پیمان‌های پولی دو و چندجانبه به‌منظور استفاده از ارزهای ملی در دریافت‌ها و پرداخت‌های تجاری و اقتصادی را حداقل با بیست و چهار کشور چین، روسیه، هند، ترکیه، پاکستان، برزیل، عراق، ژاپن، کره جنوبی، آذربایجان، افغانستان، ترکمنستان، ارمنستان، قطر، عمان، قزاقستان، سنگاپور، تایلند، اندونزی، بلاروس، سریلانکا، لبنان، سوریه و مالزی منعقد و اجرائی نماید.

ماده 4- بانک مرکزی موظف است زمینه اتصال کارتهای بانکی ایران به نظامهای پرداخت بانکی کشورهای فوق و سایر کشورها را جهت استفاده از ارزهای ملی در داخل این کشور و ایران به‌صورت متقابل فراهم نماید.

ماده 5- به‌منظور تنوع‌بخشی و تسهیل ابزارها و روشهای پرداختی کشور، بانک مرکزی موظف است زمینه‌های لازم جهت راه‌اندازی و انتشار انواع ارزهای دیجیتال با پشتوانه دولتی و غیردولتی را فراهم نماید.

ماده 6- بانک مرکزی موظف است هر دو ماه یک‌بار گزارش اجرائی آخرین پیمان‌های پولی دو و چندجانبه و وضعیت پیاده‌سازی و استفاده از پیام‌رسان‌ها از لحاظ تعداد پیامهای ارسالی، حجم تبادلات، تعداد بانکها و نهادهای عضو را به کمیسیون اقتصادی مجلس ارائه نماید.

ماده 7- جهت اجرائی شدن این قانون، وزارت امور خارجه موظف است با بهره‌گیری از ظرفیت دیپلماسی اقتصادی، تمامی همکاری‌های لازم با بانک مرکزی را داشته باشد.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر معاونت قوانین

در مورد طرح راه‌اندازی و استفاده از پیام‌رسان‌های مالی و انعقاد پیمان‌های

پولی دو و چندجانبه در تجارت خارجی تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 134 - C قبلاً تقدیم نگردیده است.

- E قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در E مجلس / E کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

E با تغییر اساسی
E با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

E پیش از انقضاء شش ماه E بدون تغییر اساسی

E با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان E با انقضاء شش ماه

E مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

E نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

E رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی E رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

C رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده 131-

اول- حداقل امضاء لازم (15 نفر) C دارد
E ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص C دارد
E ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه C دارد
E ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد
E ندارد

ب- ماده 142- طرح تقدیمی دارای E یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان E ماده واحده مواجه با ایراد C نمی‌باشد.
C بیش از یک موضوع E می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:
اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف - طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب - ماده 144 - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

نداشته است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج - ماده 185 - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
می‌شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- 1- در مقدمه توجیهی طرح، دلیل و ضرورت یک‌فوریتی مطرح شدن آن ذکر نشده است.
- 2- با توجه به سیاستهای تنقیحی مجلس شورای اسلامی و ضرورت جلوگیری از تورم قوانین، لازم است مفاد این طرح در قالب الحاق به یک قانون اصلی و مرتبط، تنظیم و ارائه شود.
- 3- عنوان طرح، مطوّل و مغایر اصل ایجاز است. پیشنهاد می‌شود عنوان «پیمانهای پولی بین‌المللی» جایگزین شود.
- 4- اصول نگارش متون قانونی در ماده (1) بنا به دلایل ذیل رعایت نشده است:
الف- در صدر ماده به جای کلمه «تعاریف» باید جمله «اصطلاحات بکاررفته در این قانون دارای معانی مشروح زیر است» آورده شود.
ب- سه‌سطر پایانی ماده، به بیان احکامی می‌پردازد که محل مناسبی برای این امر نیست و باید در مواد بعدی ذکر گردد.
پ- ماده در تعاریف اصطلاحات از جامعیت لازم برخوردار نیست. به‌عنوان مثال عبارت‌های «سپام» و «سوئیفت» در بندهای «ب» و «پ» ماده (2) نیز نیاز به تبیین دارند.
- 5- استفاده از عبارات بیگانه از قبیل «خطرپذیری (ریسک)» در صدر ماده (2) و «بلوکی» در بند «الف» این ماده، «دیجیتال» در ماده (5) و «دیپلماسی» در ماده (7) مغایر اصل پانزدهم قانون اساسی است.
- 6- فلسفه، ضرورت و هدف از تقنین باید در مقدمه ذکر شود و درج آنها در اجزاء طرح از جمله مواد (2) و (5) صحیح نیست.
- 7- عبارت «زمینه‌های لازم» در ماده (5) طرح مبهم است و منشأ تفاسیر گوناگون خواهد بود.
- 8- ادبیات قانون‌گذاری در طرح حاضر رعایت نگردیده‌است و باید مورد بازنگری قرار گیرد.
- 9- ضمانت اجرایی لازم در رابطه با این طرح پیش‌بینی نشده است.
- 10- بند (الف) ماده (2) و ماده (5) طرح مستلزم بارمالی و از این حیث مغایر اصل هفتاد و پنجم (75) قانون اساسی است.
- 11- ضرورتی در تصویب برخی مواد از قبیل ماده (7) طرح دیده نمی‌شود.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- در اجرای بند (۱):

الف - در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض Ⓔ وجود ندارد
Ⓒ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب - در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط Ⓔ وجود ندارد
Ⓒ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع Ⓒ لازم است.
Ⓔ لازم نیست.

تعداد چهار برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

الف - نظر اداره کل

- 1- بند (الف) ماده (2) و ماده (5) طرح مذکور به لحاظ اینکه تکالیف خاصی را برای دولت تعیین کرده است و انجام آن بار مالی دارد و محل تأمین هزینه‌های راه‌اندازی و استفاده از پیام‌رسان مالی و ایجاد زمینه‌های لازم جهت راه‌اندازی و انتشار ارزهای دیجیتال را پیش بینی نکرده است بر این اساس موارد فوق مغایر اصل (75) قانون اساسی است.
- 2- با توجه به اینکه مبادلات تجارت خارجی از طریق دلار صورت می‌گیرد و تحریم‌های صورت گرفته این مبادلات را برای کشور با چالش مواجه می‌نماید. بنابراین پیمان‌های دوجانبه و چندجانبه پولی ضروری به نظر می‌رسد و قانونگذاری ضرورت دارد.
- 3- طرح پیشنهادی به لحاظ اینکه در صدد ایجاد موافقتنامه دوجانبه و چندجانبه بین‌المللی جهت مبادلات تجاری برآمده است پیشنهاد می‌گردد انعقاد پیمان‌های پولی دو و چندجانبه در تجارت خارجی با رعایت اصل (77) و (139) قانون اساسی مجاز باشد.
- 4- ماده (13) برنامه ششم توسعه اقتصادی کشور وزارت امور اقتصاد دارایی را موظف به ایجاد و انعقاد پیمان‌های دو و چندجانبه و همچنین پیمان‌های پولی نموده است حال آنکه در ماده (3) طرح مذکور بانک مرکزی موظف به انعقاد پیمان‌های پولی دو و چندجانبه شده است.

ب - سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی طرح راه‌اندازی و استفاده از پیام‌رسان‌های مالی و انعقاد پیمان‌های پولی دو و چندجانبه در تجارت خارجی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (1400 - 1396)	1395/12/21	13
2	قانون پولی و بانکی کشور با اصلاحات و الحاقات بعدی	1351/4/18	10-2-1 الی 12

ماده 13 قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

جمهوری اسلامی ایران (1400 - 1396) مصوب 1395/12/21

ماده 13- وزارت امور اقتصادی و دارائی موظف است نسبت به ایجاد و انعقاد پیمان‌های دوجانبه و چندجانبه و همچنین پیمان‌های پولی دوجانبه با کشورهای طرف تجاری و هدف به ویژه کشورهای منطقه اقدام کند. در اجرای این ماده رعایت قوانین و سیاست‌های کلی نظام براساس عزت، حکمت و مصلحت ضروری است.

قانون پولی و بانکی کشور مصوب 1351/04/18 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 1-

الف - واحد پول ایران ریال است. ریال برابر صد دینار است.

ب- یک ریال برابر یکصد و هشت هزار و پنجاه و پنج ده میلیونیم 0108055/0 گرم طلای خالص.

ج - تغییر برابری ریال نسبت به طلا به پیشنهاد بانک مرکزی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی و تأیید هیأت وزیران و تصویب کمیسیونهای دارایی مجلس شورای اسلامی میسر خواهد بود.

د - برابری پولهای خارجی نسبت به ریال و نرخ خرید و فروش ارز از طرف بانک مرکزی ایران با رعایت تعهدات کشور در مقابل صندوق بین‌المللی پول محاسبه و تعیین می‌شود.

ماده 2-

الف - پول رایج کشور به صورت اسکناس و سکه‌های فلزی قابل انتشار است.

ب - فقط اسکناس و پولهای فلزی که در تاریخ تصویب این قانون در جریان بوده و یا طبق این قانون انتشار مییابد جریان قانونی و قوه اجراء دارد.

ج - تعهد پرداخت هر گونه دین و یا بدهی فقط بپول رایج کشور انجام پذیراست، مگر آنکه با رعایت مقررات ارزی کشور ترتیب دیگری بین بدهکار و بستانکار داده شده باشد.

د - مسکوکات طلا رواج قانونی ندارد.

ه - مقررات مربوط به ورود و صدور طلا و نقره به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود.

و - مبلغ اسمی - شکل - جنس - رنگ - اندازه - نقشه و سایر مشخصات اسکناسها و سکه‌های فلزی رایج کشور به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تصویب وزیر دارایی با رعایت مقررات این قانون تعیین خواهد گردید.

میزان سکه‌های فلزی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تصویب وزیر دارایی تعیین خواهد شد.

ز - اسکناس دارای امضاء وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس کل بانک مرکزی ایران خواهد بود.
ماده 10-

الف - بانک مرکزی ایران مسئول تنظیم و اجرای سیاست پولی و اعتباری بر اساس سیاست کلی اقتصادی کشور می‌باشد.

ب - هدف بانک مرکزی ایران حفظ ارزش پول و موازنه پرداختها و تسهیل مبادلات بازرگانی و کمک به رشد اقتصادی کشور است.

ج - بانک مرکزی ایران دارای شخصیت حقوقی است و در مواردی که در این قانون پیش‌بینی نشده است تابع قوانین و مقررات مربوط به شرکتهای سهامی خواهد بود.

د - بانک مرکزی ایران جز در مواردی که قانون صریحاً مقرر داشته باشد مشمول قوانین و مقررات عمومی مربوط به وزارتخانه‌ها و شرکتهای دولتی و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و همچنین مشمول مقررات قسمت بانکداری این قانون نمی‌باشد.

ه - سرمایه بانک مرکزی ایران پنج میلیارد ریال است که از محل سرمایه قبلی بانک و تفاوت ناشی از اجرای ماده یک این قانون و اندوخته‌های بانک تأمین شده و متعلق به دولت است که تماماً پرداخت شده است. سرمایه بانک به پیشنهاد مجمع عمومی و تصویب هیأت وزیران ممکن است افزایش یابد.

و - مرکز اصلی بانک مرکزی ایران تهران است و در صورت اقتضای مصالح کشور میتوان با تصویب هیأت وزیران به محل دیگری منتقل نمود.

ز - بانک مرکزی ایران می‌تواند در هر محل لازم بداند شعبه تأسیس نماید و یا به هریک از بانکهای کشور نمایندگی بدهد.

ح - انحلال بانک مرکزی ایران فقط به موجب قانون امکان پذیر است.

ماده 11- بانک مرکزی ایران به‌عنوان تنظیم کننده نظام پولی و اعتباری کشور موظف به انجام وظایف زیر می‌باشد:

الف - انتشار اسکناس و سکه‌های فلزی رایج کشور طبق مقررات این قانون.

ب - نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری طبق مقررات این قانون.

ج - تنظیم مقررات مربوط به معاملات ارزی و تعهد یا تضمین پرداختهای ارزی با تصویب شورای پول و اعتبار و همچنین نظارت بر معاملات ارزی.

د - نظارت بر معاملات طلا و تنظیم مقررات مربوط به این معاملات یا تصویب هیأت وزیران.

ه - نظارت بر صدور و ورود ارز و پول رایج ایران و تنظیم مقررات مربوط به آن با تصویب شورای پول و اعتبار

ماده 12- بانک مرکزی ایران به‌عنوان بانکدار دولت موظف به انجام وظایف زیر است:

الف - نگاهداری حسابهای وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکتهای دولتی و شهرداریها و همچنین مؤسساتی که بیش از نصف سرمایه آنها متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات

دولتی و وابسته به دولت و شرکتهای دولتی و یا شهرداریها می‌باشند و انجام کلیه عملیات بانکی آنها در داخل و خارج از کشور.

ب - فروش و بازپرداخت اصل و بهره انواع اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه به‌عنوان عامل دولت و واگذاری این عاملیت به افراد و یا مؤسسات دیگر.

ج - نگاهداری کلیه ذخایر ارزی و طلای کشور.

د - نگاهداری وجوه ریالی صندوق بین‌المللی پول و بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه و شرکت مالی بین‌المللی و مؤسسه بین‌المللی توسعه و مؤسسات مشابه یا وابسته به این مؤسسات.

ه - انعقاد موافقتنامه پرداخت در اجرای قراردادهای پولی و مالی و بازرگانی و ترانزیتی بین دولت و سایر کشورها.

تبصره 1- وزارتخانه‌ها و شهرداریها و شرکتهای دولتی و مؤسسات مذکور در بند (الف) این ماده مکلفند وجوهی را که در اختیار دارند منحصراً نزد بانک مرکزی ایران نگاهداری نمایند و کلیه عملیات بانکی خود را منحصراً توسط بانک مرکزی ایران انجام دهند و اطلاعاتی که بانک مرکزی ایران در انجام وظایف خود از آنها بخواهد در اختیار آن بگذارند.

تبصره 2- وزارتخانه‌ها و شرکتهای و مؤسساتی که به‌موجب قوانین خاص مجاز به انجام عملیات بانکی وسیله بانکهای دیگر می‌باشند مشمول مفاد بند (الف) و قسمت اول تبصره یک این ماده نخواهند بود.